

Oświadczenie złożone 17 września 2021, podczas 37. posiedzenia Sejmu RP.

Chojnice niewątpliwie należą do miast, które jako pierwsze doświadczyły okrucieństwa Niemców podczas II wojny światowej. 1 września 1939 roku, o godzinie 4.45 na chojnicki dworzec zamiast zaplanowanego pociągu pośpiesznego relacji Berlin- Królewiec wjechała drezyna pancerna, która poprzedzała pociąg pancerny Wehrmachtu. Zginęli pierwsi cywile- kolejarze, podróżni, do których strzelali niemieccy żołnierze.

Żołnierze 1 Batalionu Strzelców i 4 Pułku Straży Granicznej od poranka prowadzili walki z 20 Dywizją Zmotoryzowaną oraz dywersantami z Selbstschutzu, na odcinku zachodniej granicy II RP na wysokości miejscowości Władysławek. Zginęli pierwsi strażnicy graniczni i celnicy. O godzinie 11.00 Niemcy wkraczają do pustych Chojnic.

Drugim aktem obrony Chojnic była szarża kawalerzystów 18. Pułku Ułanów Pomorskich. W godzinach popołudniowych szarżowali na obóz niemieckiego Wehrmachtu z XIX Korpusu Pancernego generała Heinza Guderiana. Bitwa odbyła się pod Krojantami. Polacy pokonali Niemców, jednak pułk został zdziętkowany, a w trakcie walki poległ dowódca, pułkownik Kazimierz Mastalerz.

Chojnice w straszny sposób doświadczyły niemieckiej okupacji. To w podchojnickiej Dolinie Śmierci, na Polach Igielskich mordowano przedstawicieli chojnickiej elity, nauczycieli, działaczy organizacji i stowarzyszeń, kupców i przedsiębiorców w ramach Intelligenzaktion na Pomorzu. Kilkuset zostało rozstrzelanych już w pierwszych miesiącach wojny- jesienią 1939. Wśród ofiar mordu w Dolinie byli również pensjonariusze chojnickiego zakładu dla psychicznie chorych.

W dniu 1 września 2021 roku mieszkańcy Chojnic oddali hołd bohaterskim żołnierzom września 1939 roku, po raz pierwszy spotykając się na chojnickim dworcu o świcie, w godzinie ataku Niemców na Polskę. Bardzo się cieszę, że władze miejskie zorganizowały uroczystości w miejscu, gdzie zaczęła się II wojna światowa dla chojniczan. Niech to się stanie tradycją.

Z tego miejsca oddaje hołd obrońcom Chojnic z września 1939 roku, celnikom i strażnikom granicznym, żołnierzom 1 Batalionu Strzelców, bohaterskim ułanom 18. Pułku Ułanów Pomorskich. Wspominam wszystkie ofiary cywilne zamordowane na chojnickim dworcu i rozstrzelane w Dolinie Śmierci. Niech pamięć o tym strasznym czasie będzie dla wszystkich przestrogą do czego może doprowadzić ksenofobia i chora ideologia nienawiści, budowana na hasłach wyższości jednego narodu nad innymi.